c 1859

شمس المشرقین

یعنی خمسهٔ هفت بند ملا محمد محسن کاشی علیه الرحمه
من تضمین فخر فصحای هندوستان و رشک ده
شعرای جهان مخزنِ جود و سخاوت و معدن
فضل و بلاغت مدّاح حضرتِ شبیر جناب
مرزا سلامت علی صاحب متخلص به دبیر رحمه الله رب القدیر

بمطبع یوسفی دهلی طبع شد

یا علیؑ انت منی بمنزلت ہارون من موسیٰ

بحول اللہ و قوتہ کلام معجز نظام جناب میرزا دبیر صاحب مرحوم المسمیٰ

ابواب المصائب

۱۳۱۹

بہ طور تضمین بر ہفت بند جناب فرید العصر ملا محمد حسن کاشی

مطبع یوسفی دہلی بہ اہتمام
سید علی حسین طبع شد

هو العلی العظیم

بسم الله الرحمن الرحیم

السلام ای جلوه‌ات عرش را کرسی نشین — عرش معراج تو دوش پاک خیر المرسلین

السلام ای نعل تو شمع ره خلد برین — السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای نعل تو قندیل عرش برین — السلام ای سایهٔ تو سرمهٔ چشم یقین

مهر تابان سپهر و ذره گوهر زمین — السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای زیر لوای رایتت افلاک سایه نشین	السلام ای شبنم باغ تو خورشید مبین
السلام ای بر پناه سایه‌ات عرش برین	السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای مجمع البحرین ایمان و یقین	السلام ای مرجع آیات قرآن مبین
السلام ای نعلین عین طا و فا و یا و سین	السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای سعی دست تو قضا را آستین	السلام ای مرغ دست آموز تو روح الامین
السلام ای پایه‌ات عرش آستان کرسی نشین	السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای چتر بردار تو خورشید مبین	السلام ای دُرّة التاج عرش برین
السلام ای نقش پایت قطب افلاک و زمین	السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین ؛

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای طفل ابجدخوان تو روح الامین ؛	السلام ای خال تو فهرست قرآن مبین ؛
السلام ای سینه گنجینه علم الیقین ؛	السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای آیه‌ات تاج قرآن مبین
السلام ای پایه‌ات مهر نبوت را نگین

السلام ای پرتوت شمع شبستان یقین
السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای حافظ روی تو قرآن مبین
السلام ای خطبه‌خوانت منبر عرش برین

السلام ای هالهٔ ماه رخت روح الامین
السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای دست تو دست قضا را آستین
السلام ای پنجهٔ پر نور تو مهر مبین

السلام ای نقش پایت ماه تابان زمین
السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

ای بفیض حسن تو یعقوب خویش یوسف‌جبین
روز روشن در جمالت صبح صادق در جبین

بر چراغ نور تو پروانه جبریل امین
السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

السلام ای روشن از نور تو آدم را جبین
قدسیان سجده‌اش افتاده بخنجر زمین

السلام ای پرتوت مسجود ارباب یقین
السلام ای سایه‌ات خورشید رب العالمین

آسمان عز و تمکین آفتاب داد و دین

خوشه چین خرمنِ نورِ تو خورشیدِ مبین	چون فلک ظلّ تو بر اہلِ زمین زرّین
ظلمت و نور آفریدِ بہرِ جان آفرین	السلام ای سایۂ ت خورشیدِ ربّ العالمین

آسمانِ عز و تمکین آفتابِ داد و دین

ای بیک حکمت ستہ ارواح و گوہر ہشت خلد	دہ عقول و نہ سپہر و ہفت اختر ہشت خلد
حور و غلمان لوح و وزربان ہشت خلد	مفتیِ ہر چار دفتر خواجہ ہر ہشت خلد

داورِ ہر شش جہت اعظم امیر المومنین

حافظِ سیپارۂ مہر توئی در ہشت خلد	بخشد از فرمانِ تو یکبار قنبر ہشت خلد
نقشیِ روزِ ازل این نقش نہ در ہشت خلد	مفتیِ ہر چار دفتر خواجہ ہر ہشت خلد

داورِ ہر شش جہت اعظم امیر المومنین

تاجدارِ ہفت اختر خواجہ ہر ہشت خلد	شہریارِ ہفت کشور خواجہ ہر ہشت خلد
ساقیِ تسنیم و کوثر خواجہ ہر ہشت خلد	مفتیِ ہر چار دفتر خواجہ ہر ہشت خلد

داورِ ہر شش جہت اعظم امیر المومنین

اوّل و آخر توئی از انبیا مثلِ الف	ابتدا و انتہا ہم شاہد و ہم معترف
شد ز ارشادِ سلونی رازِ مخفی منکشف	عالمِ علمِ لدنّی شہسوارِ لو کشف

تا جہر حق نفسِ پیغمبر امامِ راستین

منکشف بر چشم تو نقش و نگار لو کشف — شد ز انگشت بنان فتح حصا لو کشف
کاشف اسرار سلونی راز دار لو کشف — عالم علم لدنی شهسوار لو کشف

ناصر حق لفتی پیغمبر امام راستین

شست باران ابر مشوق عطایت با صفا — آفتاب از رنموده خشک با مهر و وفا
گرد ابر و هم تطغرا نویسی هل اتی — صاحب یوفون بالنذر آفتاب انما

قرة العین لعمرک نازش روح الامین

مرجع مما رزقنا ینفقون قل کفی — هل اتی شان عطایت لا فتی مدح و ثنا
مصدر والعصر مقصود علی بابها — صاحب یوفون بالنذر آفتاب انما

قرة العین لعمرک نازش روح الامین

ای بقدر و منزلت حیران تو کون و مکان — دل به دل منزل بمنزل کاروان در کاروان
آستان بارگاهت امیر آستان — در جهان از روی حشمت چون جهانی در جهان

بر زمین از روی رفعت آسمانی بر زمین

ای بجنب رتبه تو پست اوج آسمان — وی بحرف صورتت عالم معنی نهان
در خیابان از روی نکهت چون جنانی در جنان — در جهان از روی حشمت چون جهانی در جهان

بر زمین از روی رفعت آسمانی بر زمین

همچو یار کس گواه فیضت بمرا یا مستفیض — کان سیم و معدن لعل و گهر ها مستفیض
خار و سبزه لاله هم صحرا الصحرا مستفیض — از عطای دست فیاض تو دریا مستفیض

وز ریاض نکهت طبع تو رضوان خوشه چین

برگ برگ از سایهٔ قد تو طوبی مستفیض — گل گل از بوی تو فردوس معلی مستفیض
از رخت کعبه سینه طور سینا مستفیض — از عطای دست فیاض تو دریا مستفیض

وز ریاض نزهت طبع تو رضوان خوشه چین

یا علی از جود تو ادنی و اعلی مستفیض — ماه ماهی از ظلمت دین و دنیا مستفیض
از لب ساحل شنید این شور هر جا مستفیض — از عطای دست فیاض تو دریا مستفیض

وز ریاض نزهت طبع تو رضوان خوشه چین

ای ز حلم و خاکساری کوه و صحرا مستفیض — از شجاعت دین و از عدل تو دنیا مستفیض
از جبین مهر مبین وز لب مسیحا مستفیض — از عطای دست فیاض تو دریا مستفیض

وز ریاض نزهت طبع تو رضوان خوشه چین

ای نگاه دین پناهت ناظر سرکار غیب — اشک خوف حق بچشمت عین عینک دار غیب
ذرهٔ دندان نقطه و گویا زبان پرکار غیب — مقصد تنزیل و تبلیغ مرکز اسرار غیب

مطلع یتلوه شاهد مقطع حبل المتین

در دهان کام زبانت ذکر حق جهار غیب
تی تأمل در ثنائی تست این اظهار غیب

کرد ظاهر کردگار از نطق تو سر کرد این عیب
مقصد تنزیل تبلیغ مرکز اسرار غیب

مطلع تیلوه شاهد مقطع حبل المتین

شد دوات قید انت نقش تو جیب سکون
نقش عالم بست تا کلک قضا از کاف و نون

در پیش بگشت خامه گهه رنگ و گهه برون
نقش بند کاف و نون از بد و فطرت تا کنون

تا کشیده چون مه رخسار تو نقش مبین

نیّر اعظم ز حسن نقش رویت سبز گون
هر جزو و کل را خبر از مبتدای کاف و نون

آئینه بنور و گل بی رنگ و لاله غرق خون
نقش بند کاف و نون از بد و فطرت تا کنون

تا کشیده چون مه رخسار تو نقش مبین

خضر و با عمر اید در کعبه کویت طواف
چتر بردار تو از شهپر ملائک و مصاف

کعبه را در قبله کویت و فخر اعتکاف
صاحب دیوان امرت میوسی یا شگاف

پرده دار بام قصرت عیسی گردون نشین

خضر را در کعبه کویت و فخر اعتکاف
هر نبی و هر ولی در منت خدمے اختلاف

از بهشت آید خلیل الله مشتاق طواف
صاحب دیوان امرت میوسی ریا شگاف

پرده دار بام قصرت عیسی گردون نشین

غاشیه بردارِ تو روح الامین در مصاف
آئینه دارت سکندر در جلو با قلبِ صاف
آبدارانِ تو الیاس و خضر بی اختلاف
صاحبِ دیوانِ امرت موسیِ دریا شگاف

پرده دارِ بامِ قصرت عیسیِ گردون نشین

مثلِ سلمان در بلاها میکنی امدادِ خلق
هست مدحِ تو این بیتِ بلند اورادِ خلق
چون نصیری زنده میسازی دلِ ناشادِ خلق
صورتِ معنیِ فطرت باعثِ ایجادِ خلق

بهترین نسلِ آدم نفسِ خیر المرسلین

نوبتِ سلطانیت شورِ مبارکبادِ خلق
میکند توصیفِ حق خالق دم امدادِ خلق
چشمِ تو بر حالِ خلق و گوشِ تو فریادِ خلق
صورتِ معنیِ فطرت باعثِ ایجادِ خلق

بهترین نسلِ آدم نفسِ خیر المرسلین

ذاتِ والای تو بیشک موجبِ بنیادِ خلق
مدحِ تو باهم کنند ارواحِ خلق اجسادِ خلق
دادِ عدل و دادِ خالق داد از امدادِ خلق
صورتِ معنیِ فطرت باعثِ ایجادِ خلق

سرِ اصلِ نسلِ آدم نفسِ خیر المرسلین

طینتِ پاکِ تو اصلِ مایهٔ اجسادِ خلق
در ثنایت می نگارد بانیِ بنیادِ خلق
در خمیرت چون نمک غمخواری و امدادِ خلق
صورتِ معنیِ فطرت باعثِ ایجادِ خلق

بهترین نسلِ آدم نفسِ خیر المرسلین

دوختم صرفِ حق سنجاف ہدایہ دامانِ عمر — شد ترا صرفِ رضائے حق ہمہ آنِ عمر
ماند صرفِ سجدۂ یزدان ہمہ سامانِ عمر — ناشنیدہ از زمانِ مہد تا پایانِ عمر

بے رضائے حق ز تو حرفے کراماً کاتبین

ختم در مشقِ عبادت ساختی قرآنِ عمر — عاقبت در سجدہ آخر شد ہمہ سامانِ عمر
یا علی بشنو چہ گوید حاشیہ دیوانِ عمر — ناشنیدہ از زمانِ مہد تا پایانِ عمر

بے رضائی حق ز تو حرفی کراماً کاتبین

ممتنع در عالمِ واقع شریکِ ذو الجلال — رحمة للعالمین و تو چو واجب بے مثال
ہست بے مثلی مگر بر اتحادِ ہر دو دال — مثلِ تو چون شبہ ایزد در ہمہ حال و محال

در نبود ممکن الا رحمة للعالمین

فہم و وہم و عقل و فکر و ذہن و ادراک و خیال — در تلاشِ مثلِ تو سرگشتہ و ہم پائمال
بالیقین دانم ترا مانند واجب بے مثال — مثلِ تو چون شبہ ایزد در ہمہ حال و محال

در نبود ممکن الا رحمة للعالمین ٭

آنکہ از خویشی او محرم رسول اللہ بود — چون خدا از حرمتش محرم رسول اللہ بود
آنکہ بہر محضرش خاتم رسول اللہ بود — آنکہ مداحش خدا ہمدم رسول اللہ بود

گر کسی ہمتاش باشد ہم رسول اللہ بود

گر رسد با حور بی کابین مہرت دسترس | مایۂ مہر تو بر کابین حوران ست و بس
شد بمہرِ مصطفیٰ مہرت بدلہا ہم نفس | ای بغیر از مصطفیٰ نابودہ ہمتای تو کس

بستہ بر مہرِ تو ایزد مہرِ حور العین و بس

تخمِ مہرِ تو بکشتِ خویش می کارد فلک | حلقۂ طاعت بگوش از ماہِ نو دارد فلک
مہرِ خود را مُہرۂ مہرِ تو پندارد فلک | مُہرۂ مہر از گلوی صبح بر نارد فلک

گر نہ آید از تو ناید صبحِ صادق را نفس

بر کفِ پا ناقۂ سیرت چو بندد رنگِ راہ | ہر قدم ہمرنگِ فرشِ گل شود ہر سنگِ راہ
ز آسمان نقشی کشد ہر صفحۂ از رنگِ راہ | کاروان سالار جاہت چون کند آہنگِ راہ

چرخ را بر دست پیش آہنگ بندد چون جرس

فوج فوج اقبال و جاہ آید سوی لشکرگاہ | موج موج افتد تلاطم ہا ز ماہی تا بماہ
ہدیہ آید عرش محمل ماہ تاج انجم سپاہ | کاروان سالار جاہت چون کند آہنگ راہ

چرخ را بر دست پیش آہنگ بندد چون جرس

آسمان چون ذو الفقارت دید شد پیشکار | پیشِ تیغ از پشہ کمتر بہمن و اسفندیار
تو یداللہی و ہر شے زیر دستِ کردگار | با شکوہِ صولتت دستان نہ آید در شمار

در پرِ عنقای مغرب کی شکوہ آرد مگس

قدر سنجان جام عیشش از قدر دانی برکشند — دم ز قدرِ تو بقدرِ خویشتن جانی برکشند
هم ترازوی تو آتش در پلهٔ ثانی برکشند — گر شکوہت را بمیزانِ معانی برکشند

از رهِ خفّت کم آید بو قبیس از یک عدس

طائرانِ تیر از سہمت نهان در پر کشند — تیغ و خنجرها دم قهرت بهم دم در کشند
گه ز حکمت سرکشند آنها که دیو سر کشند — گر شکوہت را بمیزانِ معانی برکشند

از رهِ خفّت کم آید بو قبیس از یک عدس

تا بدان بگشاده در قصرِ فلک سای تو مهر — حلقهٔ در آسمان از تابداریهای تو مهر
روشنی از قصر رائی عالم آرای تو مهر — چیست با قدرت سپهر کیست با رای تو مهر

آن ز قدرت مستعار و این ز رایت مقتبس

مهرِ عالمتاب نی ذرّه را از چشم مهر — اخترِ خالِ رُخِ قنبر نمای ماه چهر
بی فروغ و بی محل پیشِ تو خورشید و سپهر — چیست با قدرت سپهر کیست با رای تو مهر

آن ز قدرت مستعار و این ز رایت مقتبس

موجهٔ بحرِ کفِ تو لطمه بر جیحون زند — هر گهر خوش خوش تن نه درج فلک بیرون زند
حاتمِ دریا دل اینجا دم ز بخشش چون زند — گر دلِ دریا عطایت موج بر گردون زند

گنجه گردون ازان گردان نماید همچو خس

طائرِ ہوش از سرِ رستم پریدے در مصاف
ہیبتِ پیراہنِ عمش دریدے در مصاف
بر سرش شد لدلد از مرگ آوازے رسیدے در مصاف
صولتِ بازوے دستان گیرا بدیدے در مصاف
مرغِ روشن ہیگمان از بیم بشکستے قفس

در صفِ ہیجا کہ شیرانِ شجاعت خوئے را
تیغ از جوہر نماید راست بر تن موئے را
زہ کند تیرِ نگہ قوسِ خمِ ابروئی را
اندران میدان کہ مردانِ سعادت جوئے را
از رہِ مردی عنان از دست باید فرس

در صفِ ہیجا کہ شیرانِ شجاعت خوئے را
در مشامِ جان نسیم از خلد آرد بوئے را
از تہور خلق بیند راست بر تن موئے را
اندران میدان کہ مردانِ سعادت جوئے را
از رہِ مردی عنان از دست برباید فرس

پا بہر بندہ ہر رگ در کوئے عروقِ جان نہد
داغِ سودا بر جگرہا در وجودِ درمان نہد
حیرتِ آئینہ بہ پیشِ عینِ حیران نہد
نشترِ شمشیرِ شیران رہی در شریان نہد
چون طبیبِ مرگ گیرد ساعدِ جان را مجس :

روزِ ہیجا تکیہ تا زد موکبِ کوکبِ وقار
در وغا از بارقِ شمشیرِ بُرّان برق بار
سرملا با نیزہ و تیغ و سپر خنجر گذار
از میانِ مشرقِ میدان برآئی مہروار
رایتِ نصرت بہ پیش و آیتِ دولت بہ پس

در کفِ دُلدل عنانِ ابلقِ لیل و نهار
حشم بر صفِ نیزه در کف تیغ بر دوش آشکار
طرفه تو گویا که لبیکِ آن پروردگار
از میانِ مشرقِ میدان برآئی مهروار
رایتِ نصرت بپیش و آیتِ دولت ز پس

جمله با تسلیم اگر آن وز همه دستان شود
بُرده از دل بیم اگر آن وز همه دستان شود
گرده جان بتسلیم اگر آن وز همه دستان شود
خلقِ هفت اقلیم اگر آن وز همه دستان شود
از سر مردی نه آرد تابِ میدانِ تو کس

زیر دستان فی المثل چون رستم و دستان شوند
محو دار و گیر و وحش و طیر و انس و جان شوند
پهلوانانِ سلف نز سر میدان شوند
خلقِ هفت اقلیم اگر آن و ز همه دستان شوند
از سر مردی نه آرد تابِ میدانِ تو کس

با زبانِ تیغِ جوهر دار و تیر آبدار
بلکه با نطقِ فصیحِ قدرت پروردگار
وز لبِ سوفارِ تیرِ صف شکن خارا گذار
صورتِ گرد و مجسم فتح گوید آشکار
لا فتیٰ الّا علی لا سیف الّا ذوالفقار

شب ز سلمانِ تو وضعِ روز به در یافته
هر زمین از بوئی قنبر مشک و عنبر یافته
صبح از مهر ابوذر خلعت و زر یافته
ای سپهر عصمت از فرِ تو زیور یافته
آفتاب از سایهٔ چترِ تو افسر یافته

سیر سبحان الذی اسری پیمبر یافته
رفت بر عرش و ترا با خود برابر یافته
شقهٔ عصمت بنام تو ز داور یافته
ای سپهر عصمت از فر تو زیور یافته

آفتاب از سایهٔ چتر تو افسر یافته

خضر فرمان ترا در بحر و بر در یافته
زندگی از تو خضر شاهی سکندر یافته
احتیاج خود ز درگاهت مقدر یافته
ای سپهر عصمت از فر تو زیور یافته

آفتاب از سایهٔ چتر تو افسر یافته

میدود سوی درت سیماب وار امیدوار
نسخهٔ اکسیر مرقوم است در خط غبار
زین کرامت کشتهٔ تیغ حسد شد روزگار
از غبار درگهه عرش احترامت آشکار

کیمیاگر نسخهٔ گوگرد احمر یافته

دست قدرت عمرها صورتگری بودش عمل
عقدهٔ هر صورت که ز قدرت قضا پیش کرد حل
بست لیس نقش صور بنشست کمتر بر محل
بر امید مثل رویت دست نقاش ازل

نقشها بر بست لیکن چون تو کمتر یافته

هست دیدت صورتگری نقاش قدرت بی بدل
بود یکتا نقش هم یکتا کشیده بر محل
این معمه شد ز نقش پا زده معصوم حل
بر امید مثل رویت دست نقاش ازل

نقشها بر بست لیکن چون تو کمتر یافته

دست و پای اول فلک در بحر دانائی زده — چون حباب آخر نگون شد طبل سودائی زده

ای سرت گردم که او تکیه بیکتائی زده — هر که اندر آفرینش لاف یکتائی زده

رفعت از آفرینش پایه برتر یافته

هر که را از مهر تو مهر سلیمان در دست — چون نگین بر حلقه مهر سلیمان برنشست

قدر بحر و کان و گنج و گوهر او در شکست — هر که مهر مهر تو بر صفحه جان نقش بست

مخزن دل را چو کان از تو نگر یافته

پیش بالایت کم از انگشت طبع پای جنان — نزد ابروی تو بود دیکمو هلال آسمان

از سراپایت سراپا غرق حیرت شد جهان — هر که دستت را بدریا کرده نسبت بیگمان

رشحه دست ترا دریای اخضر یافته

گر بود صد موج زن دریای کف جودت روان — غرق گردد هفت کشکول فقیر آسمان

نیست جز دست تو در افشان محیط بیکران — هر که دستت را چه دریا کرده نسبت بیگمان

رشحه دست ترا دریای خضر یافته

مرغ زرین فلک از حدّ او وحش ماند باز — شد نهان زیر بال او چون بیضه چرخ مکرباز

عندلیبی بال پری همنورده بهر سیمرغ و باز — باز قدرت هر کجا بال جلالت کرده باز

طائران سدره را در زیر شهپر یافته

وقتِ زر افشان خورشید کفِ ایثارِ تو | وقتِ بذلِ فیضِ ابرِ رحمت مدرارِ تو
وقتِ موجِ دستِ جودِ قلزمِ زخّارِ تو | روزِ فتح الباب ابرِ دستِ دربارِ تو

نسرِ طائر را فلک چون بط شناور یافته

نوح را نوحهٔ طوفانِ کفِ ایثارِ تو | یونس اندر بطنِ ماهی کاشفِ اسرارِ تو
حرص را دامن پر از دُر یا بی دربارِ تو | روزِ فتح الباب ابرِ دستِ دربارِ تو

نسرِ طائر را فلک چون بط شناور یافته

کشتِ امید آنکه ز ابرِ رحمت تر داشته | آنکه بر درگاهِ تو با آرزو سر داشته
حلقه سان چشمِ امل هر کس بر آن در داشته | هر که دستِ حاجتی بر جودِ تو بر داشته

تا قیامت دستِ خود را حاجت آور یافته

آنکه چشمی بر درت چون حلقهٔ در داشته | یا چو ابرو بر جبینِ مهرِ تو نگر داشته
آنکه شد محتاجِ تو هر تاج بر سر داشته | هر که دستِ حاجتی بر جودِ تو بر داشته

تا قیامت دستِ خود را حاجت آور یافته

خویش را هر کس شناسد خویش پیغمبر ترا | زورِ دستِ خود همه دانند و حق تهبر ترا
گویم از روئے لقب گر ساقیِ کوثر ترا | ساقیِ کوثر بخندان مدح با شکّر ترا

ای ز تو دریای فطرت کانِ گوهر یافته

گر وصفِ گوہرِ پاکِ تو گو آن سالہا — داد از گوہر نشان و ز آبِ حیوان سالہا

مانند از زمین حسرت گیری آخر پشیمان سالہا — با صفای گوہرِ پاکِ تو رضوان سالہا

خاکِ خجلت بر جبین آبِ گوہر یافته

دُر فشان گر دید درجِ تو نمیسان سالہا — غرقِ فکرِ گوہرت مانند آبِ حیوان سالہا

ماہِ نو از نورِ تو سر در گریبان سالہا — با صفای گوہرِ پاکِ تو رضوان سالہا

خاکِ خجلت بر جبین آبِ گوہر یافته

از نبی بہرِ تو یزدان در بازو داشته — در جمالِ پاکِ تو ہر از زیب پہلو داشته

بہرِ رزم و بزمِ تو شمشیر بانو داشته — با خدا و مصطفی رای تو یک رو داشته

از خدا و مصطفی شمشیر و دختر یافته

گر نمیکردی اراده از خیلِ عالم حق طلب — ور نبودی از نخیلِ دہر مقصود این رطب

بی تامل عقلِ کُل این حرف نا وردی بلب — گر نبودی ذاتِ پاکت آفرینش را سبب

تا ابد حوا سترون بودی و آدم عزب

حق برای خدمتت آراسته والا نسب — خاک را آدم نمود و داد ہر علم و ادب

از تو قایم شد ہمہ نسل و ہمہ نام و نسب — گر نبودی ذاتِ پاکت آفرینش را سبب

تا ابد حوا سترون بودی و آدم عزب

ای بعد مصطفی برجا نشان مصطفی
ای بعظمت حرمت خاطر نشان مصطفی

مصحف روی تو هر آیه بشان مصطفی
ای معظم کعبه اصل از بیان مصطفی

قبلهٔ دنیا و دین جان جهان مصطفی

ای بجال و خط تو نام نشان مصطفی
موج زمزم در ثنای تو زبان مصطفی

مصحف روی تو نازل شد بشان مصطفی
ای معظم کعبه اصل از بیان مصطفی

قبلهٔ دنیا و دین جان جهان مصطفی

آنکه هستی از ازل تاب و توان مصطفی
در ثنای تو بود هر داستان مصطفی

جسم تو جسم نبی جان تو جان مصطفی
ای معظم کعبه اصل از بیان مصطفی

قبلهٔ دنیا و دین جان جهان مصطفی

مصطفی بنهاد تا اندر دهان تو زبان
درج یاقوت تو لبریز جواهر شد از آن

در دهان تو زبان مصطفی شد حکمران
از نقود گوهر معنی لبالب شد دهان

تا نهادی لب بصورت بر دهان مصطفی

با همه متحد هستی میان مردمان چو
شد بدرج لعل تو طوطی سدره درفشان

چون دو چشم و یک نگاه و چون دو لعل و یک بیان
از نقود گوهر معنی لبالب شد دهان

تا نهادی لب بصورت بر دهان مصطفی

تا زبانشت با زبانِ مصطفیٰ شد ترجمان
کلکِ قدرت گشت بهرِ سرنوشتِ انس و جان
چون دُرِ دندان که در دُرجِ دهن شد با نهان
از نقودِ گوهرِ معنی لبالب شد دهان

تا نهادی لب بصورت بر دهانِ مصطفیٰ

جای احمد خواستی تا مستحقِ بوالهوس
بر مقامِ مصطفیٰ غیرِ تو کرا شد دسترس
خویشیِ تو با پیمبر شاهدِ حقیت او بس
ای باستحقاق بعد از مصطفیٰ غیر از تو کس

تا نهاده پای تمکین بر مکانِ مصطفیٰ

گر سلیمان شد به غصب مُهر دیو بوالهوس
کاذب و صادق مثالِ صبح با تمییز و بس
نیست امرِ نخل گو بر تخت بنشیند مگس
ای باستحقاق بعد از مصطفیٰ غیر از تو کس

تا نهاده پای تمکین بر مکانِ مصطفیٰ

سجده گاهِ زمرهٔ گردنکشان محرابِ آن
خاطب الصبار چون برقِ جهنده تابِ آن
چشمه‌ها جاری بباغِ دینِ حق از آبِ آن
تیغت آن ابریست یا دل که فتح الباب آن

تازه دار از دستِ فضلِ بدیع بستانِ مصطفیٰ

سرنوشتِ گنج نهادان سجدهٔ محرابِ آن
برقِ تیغ آتش هر دو طفل خانه زادِ تابِ آن
غنچهٔ دینِ خدا گلگل شگفته از آبِ آن
تیغت آن ابریست یا دل که فتح الباب آن

تازه دار از نصرتت بستانِ مصطفیٰ

آیهٔ انا فتحنا نقش بر محراب او ۔۔۔ آفتاب عید طفل خانه زاد تاب او
باغ دین را تجری تحتها الانهار موج آب او ۔۔۔ تیغت آن ابریست دریا دل که فتح اباب او

تازه دارد ز آب نصرت بوستان مصطفی

هفت دوزخ یک شرار تاب عالمتاب او ۔۔۔ ناگهانی مرگ زیر قبضهٔ نایاب او
ماهی دریای دین را زندگی از آب او ۔۔۔ تیغت آن ابریست دریا دل که فتح الباب او

تازه دارد ز آب نصرت بوستان مصطفی

رشته بر رشته سپهر چرخ زن از مهر تافت ۔۔۔ رخت تیغ مهر قمر از تار پود نور بافت
شمس را در جنب روی بیت خال وش تاریک یافت ۔۔۔ تا که عرش شرع زو پر نور شد هرگز نتافت

از تو روشن تر مهی بر آسمان مصطفی

از منهٔ مصطفی قرص مه کامل شگافت ۔۔۔ شد ازین روشن که پیش روی تو هیچش بنافت
ای بنورت ظلمت بدعت بجای خود شتافت ۔۔۔ تا که عرش شرع زو پر نور شد هرگز نتافت

از تو روشن تر مهی بر آسمان مصطفی

زاهدان مهر و مه سجده بدرگاهت صباه ۔۔۔ ای جبین مه ز نو شب در سجده اش شام و صبحگاه
ای حریم کوی تو هر ره رو را سجده گاه ۔۔۔ ره روان عالم تحقیق را نا بوده راه

بی زمین بوسش برات بر آستان مصطفی

عالمِ تحقیق شد با علمِ حق بی اشتباه
در بود اوّل ز شهر ای کشورِ عالم پناه

تو در شهری و شهرِ علم محبوبِ اِلٰه
ره روانِ عالمِ تحقیق را تا بوده راه

ای زمین بوسِ عزّت آستانِ مصطفیٰ

تا بمدحِ تو شها لب بر سخن وا کرده ام
مرده را احیا کرده ام کارِ مسیحا کرده ام

طوطیِ شکر شکن را باز گویا کرده ام
گرچه در عالم به اقبالِ تو شاها کرده ام

آنچه حسّان کرد روزی در زبانِ مصطفیٰ

حدِّ من کو تا بمدحِ تو برآرم سخن
بر تهی ای حرفِ مدح و من بمدحت حرف زن

ای عجب بستم سرِ مدحِ تو در دستِ من
لافِ مدّاحی درین حضرت نمی یارم زدن

ای ثنا خوانِ تو ایزد از زبانِ مصطفیٰ

کس نمی خواند غیرِ تو تحریرِ پریشانی که چیست
چون نگفته دانی و نانوشته می خوانی که چیست

ای بیانِ بی زبانی رازِ نهانی که چیست
عرضِ حاجت بر تو حاجت نیست میدانی که چیست

حالِ اخلاصِ من اندر خاندانِ مصطفیٰ

یا علی بغضِ تو مرگِ بد تر و حبِّ تو بار زیست
از برای مخلصان حاجت روا غیر از تو کیست

هر که شد بد خواهِ تو شومی بحالِ او گریست
عرضِ حاجت بر تو حاجت نیست میدانی که چیست

حالِ اخلاصِ من اندر خاندانِ مصطفیٰ

سرحدِ فعلِ قدر در کارگاه ممکن است — کارِ قدرت را در افعالِ قضا یا ممکن است

هر چه باشد در جهان ناممکن و یا ممکن است — رفعتِ بالای امکان صورتِ ناممکن است

ور بود ممکن بود قدر و توانِ مصطفی

بایداللہ نامور گشتی ز دستِ حق پرست — گرد از یک آستین اللہ بیرون این دو دست

ای بذاتِ حق که داند راز هر بالا و پست — رفعتِ بالای امکان صورتِ ناممکن است

ور بود ممکن بود قدر و توانِ مصطفی

ای بحشمت آشکارا آنچه سرّ باطن است — وی بفرمانت زمین سیاره و گردون ساکن است

مدحِ تو واجب بداند هر که مرد مومن است — رفعتِ بالای امکان صورتِ ناممکن است

ور بود ممکن بود قدر و توانِ مصطفی

پنجهٔ زورِ تو بازوی زبردستان شکست — هر زبردست جهان در جنبِ قدرت زیردست

ای ثناخوانِ تو با هم شیعیانِ حق پرست — رفعتِ بالای امکان صورتِ ناممکن است

ور بود ممکن بود قدر و توانِ مصطفی

نه کتابِ آسمان یک آیه از آیاتِ تو — نفی باطل حق نمود از مصدر اثباتِ تو

ای خوشا ذاتِ صفاتِ مصحف و اوقاتِ تو — اندر زبانِ خلق بر ناید صفاتِ ذاتِ تو

ور بر آید کی بود غیر از لسانِ مصطفی

آہ دل از دست حاجت مرد لطفے کن مرا — ہر کجا چون مردہ حاجت بر دو لطفے کن مرا
در کف حاجت دلم بسپرد لطفے کن مرا — منت خلقم بجان آورد لطفے کن مرا

وا رہان از منت خلقم بجان مصطفے

پیش دونان فکر نان آورد لطفے کن شہا — منت خلقم بجان آورد لطفے کن شہا
جان لب بہ شرم جہان آورد لطفے کن شہا — منت خلقم بجان آورد لطفے کن شہا

وا رہان از منت خلقم بجان مصطفیٰ

عذر تقصیر از من و آمرزش از تو خوشنما — دست خالی از من و نقد عنایت از شما
بیحمیت نیستم اے حامی ہر دو سرا — منت خلقم بجان آورد لطفے کن مرا

وا رہان از منت خلقم بجان مصطفیٰ

دل بنا کامی نشیند چند در پہلوی من — دیدن از روے تو ہم خوبی دل و ہم خوی من
روے جانم سوے تو سر بر سر زانوی من — روے رحمت متاب اے کام جان از روی من

حرمت جان پیمبر یک نظر کن سوی من

نامرادی بر سر و سر بر سر زانوی من — آرزو در دل طپان و دل طپان پہلوی من
پیچ با پیچ بے لطف تو جست و جوی من — روی رحمت متاب اے کام جان از روی من

حرمت جان پیمبر یک نظر کن سوی من

مصحف از فصل تو آیت یا امیر المومنین ❊ شد علم ایمان ز رایت یا امیر المومنین

وحی آمد از برایت یا امیر المومنین ❊ ای ستوده مر خدایت یا امیر المومنین

خوانده نفس مصطفایت یا امیر المومنین

فرض شد ولها ولایت یا امیر المومنین ❊ جان و ایمانم فدایت یا امیر المومنین

هست وصف بی نهایت یا امیر المومنین ❊ ای ستوده مر خدایت یا امیر المومنین

خوانده نفس مصطفایت یا امیر المومنین

تاج شاهان نقش پایت یا امیر المومنین ❊ کشور ایمان ولایت یا امیر المومنین

نیست حد ما ثنایت یا امیر المومنین ❊ اے ستوده مر خدایت یا امیر المومنین

خوانده نفس مصطفایت یا امیر المومنین

هل اتی شرح عطایت یا امیر المومنین ❊ لافتا مدح و غایت یا امیر المومنین

بنده عاجز در ثنایت یا امیر المومنین ❊ ای ستوده مر خدایت یا امیر المومنین

خوانده نفس مصطفایت یا امیر المومنین

شاه بازان جهان کرده پرها زیر حکم ❊ ده دلانرا ساعت جنگ بازو و جگرها زیر حکم

چون در خیبر نموده شهر و درها زیر حکم ❊ سرکشان دهر را آورده سرها زیر حکم

بازوی خیبر کشایت یا امیر المومنین

چون سخن همدم زبان است مسیحا زیر حکم — گر دریک موج حسنات منت هفت دریا زیر حکم
هر دو پایت چو موزه پست و بالا زیر حکم — سرگشتان در صحرا آورده سرها زیر حکم

بازوی خیبرگشایت یا امیر المومنین

ماه و ماهی چشم را محو تصور ساختند — مردم آبی ازین بخشش تحیر ساختند
ابر و باران طبق لبریز از دُر ساختند — خازنان کان و دریا کیسه‌ها پُر ساختند

روز بازار سخاوت یا امیر المومنین

ماهیان تا ماه بیرقها موج افراختند — طبل عشرت از حباب آب جو بنواختند
خاره و خس از کان و دریا دُر و تر انداختند — خازنان کان و دریا کیسه‌ها پُر ساختند

روز بازار سخاوت یا امیر المومنین

ذره را از بخشش تو معدن زر می کند — قطره را از زر ریزیت صدف کان گوهر میکند
مثل شبنم شرم فیضت بحر را تر می کند — بسکه لعل اندر دل کان خاک بر سر میکند

از دل دریا عطایت یا امیر المومنین

بر در عرش آستانت جبهه سائی می کنم — چون سلاطین سلف بر تخت آرائی می کنم
لطف تو گفتا که ما مشکلکشائی می کنم — ما همه از درگهه لطفت گدائی می کنم

ای همه شاهان گدایت یا امیر المومنین

ای بخلقت دل شگفته طبع خوش هستی زیاد
صبح دم هر غنچه گوید با هزاران اعتقاد
بلبل و گل باغ باغ و قمری و شمشاد شاد
از نسیم باد نوروزی نشاید کرد یاد
پیش خلق جانفزایت یا امیر المومنین

بوی خلقت انجمن در انجمن نافه گشاد
حق فراموشی نمیباشد زیادان یاد
هم نسیم و هم شمیم خلد را بر باد داد
از نسیم باد نوروزی نشاید کرد یاد
پیش خلق جانفزایت یا امیر المومنین

در تن بی دم که عیسی جان دمید از نفس
مستغنی از معجز تو معجز بسیار کس
بی همت در سینه دم میدا چون محتبس
آنچه عیسی از نفس میکرد در رمز بود و بس
از لب اعجاز نمایت یا امیر المومنین

چشم تو مهر سلیمان را عطا فرمود و بس
در کف موسی ید بیضا خجالت نمود و بس
خضر را چاه زنخدانت حیات افزود و بس
آنچه عیسی از نفس میکرد در رمزی بود و بس
از لب اعجاز نمایت یا امیر المومنین

عاجز بیچاره کار حق قادر کی کند
آری آری بنده سر الله ظاهر کی کند
صبر از دل هوش از سر رفته حاضر کی کند
خاطر هیچو من شوریده خاطر کی کند
وصف ذات کبریایت یا امیر المومنین

عجزها در وادیِ وصفِ تو هر شهی کند   خویشتن را گم درین ره عقلِ فرخ پی کند
خضر شاید رفته رفته این بیابان طی کند   خاطرِ همچو منِ شوریده خاطر کی کند

وصفِ ذاتِ کبریایت یا امیرالمومنین

اوجِ قدرت زینهٔ ادراک را لاشی کند   عذر از صدره مقیمِ صدره پی در پی کند
صاحبِ معراج می باید که این ره طی کند   خاطرِ همچو منِ شوریده خاطر کی کند

وصفِ ذاتِ کبریایت یا امیرالمومنین

زینه در زینه برفعت گرچه او بسپرد راه   آخر از پای مرادش بر همی ها خورده راه
بر عبث در قطعِ ابعاد شدن بد آن ز رفته راه   با همه بالانشینی عقلِ کل نابرده راه

زیرِ شادروانِ رایت یا امیرالمومنین

روی تو روی جلالِ داورِ قدرت پناه   رای حق آرای تو آئینه گنبد آله ؟ ؟
ما که بر خاکِ نشیب افتاده‌ایم چون آبِ چاه   با همه بالانشینی عقلِ کل نابرده راه

زیرِ شادروانِ رایت یا امیرالمومنین

بر مقاماتِ تو فکرِ جزو و کل نابرده راه   در ریاضِ تو نسیم و بوی گل نابرده راه
مثلِ معراجِ شهنشاهِ رسل نابرده راه   با همه بالانشینی عقلِ کل نابرده راه

زیرِ شادروانِ رایت یا امیرالمومنین

با همه اسرار بینی عقل کل نابرده راه	با همه رفعت گزینی عقل کل نابرده راه
بیگمان بیشک یقینی عقل کل نابرده راه	با همه بالانشینی عقل کل نابرده راه

زیر شادروان رایت یا امیر المومنین

بارها جبریل از بالا ببالا برده راه	هر کجا با شمع رای عالم آرا برده راه
تا مقام خاص وحی حق تعالی برده راه	با همه بالانشینی عقل کل نابرده راه

زیر شادروان رایت یا امیر المومنین

شوکتت بگرفت زیر حکم ماهی تا بماه	بهره مند از دولت تو هر گدا و پادشاه
یعلم الله وصف تو دشوار باشد حق گواه	آنچه تو شایسته آنی ز روی عز و جاه

کس نداند جز خدایت یا امیر المومنین

شاه مردان مرد میدانی ز روی عز و جاه	فخر عقل اول و ثانی ز روی عز و جاه
خویش را هم خود میدانی ز روی عز و جاه	آنچه تو شایسته آنی ز روی عز و جاه

کس نداند جز خدایت یا امیر المومنین

ای ز روی عز و جاهت آبروی عز و جاه	نقش پایت چشمه از مهر و ضوی عز و جاه
مختصر کردم برین هر گفتگوی عز و جاه	آنچه تو شایسته آنی ز روی عز و جاه

کس نداند جز خدایت یا امیر المومنین

ذاتِ والایت محیطِ اعظم و ما خار و خس
تو محیط و ما حبابِ زندگانی یک نفس
می زند مهرِ ادب بر نطقِ عقلِ بوالهوس
مدح گر شایستهٔ ذاتِ تو باید گفت بس

کیست تا گوید ثنایت یا امیر المومنین

قائلِ معبودیت گشته نصیرِ بوالهوس
گفت غالی خلق و رزق از تست فریاد رس
مختلف بنگو نه با مذهب شد لب یار کس
مدح گر شایستهٔ ذاتِ تو باید گفت بس

کیست تا گوید ثنایت یا امیر المومنین

جز خدا و مصطفی قدرت نداند هیچکس
عقلِ کل را نیست بر جز و ثنایت دسترس
حسبِ فهمِ خود کند هر یک بوصفِ تو هوس
مدح گر شایستهٔ ذاتِ تو باید گفت بس

کیست تا گوید ثنایت یا امیر المومنین

مهرِ تو را نیست غیر از چرخ ماوای دگر
سدره بالاتر پی جبریل ملجای دگر
بنده را از غیب شد الهام و القای دگر
گر بود بالاتر از عرشِ برین جای دگر

گفتمی کان جاست جایت یا امیر المومنین

عرش و کرسی مرتفع یکپایه ای از پای دگر
زین دو منزل نیست بالا هیچ ماوای دگر
بهرِ تو دارم تلاشِ قصرِ زیبای دگر
گر بود بالاتر از عرشِ برین جای دگر

گفتمی کان جاست جایت یا امیر المومنین

ای بجدِ اوجِ تو روح القدس بے بال و پر
عرش شیان لا مکان شد با مکانت در نظر
عرشِ اعلیٰ ہم ندارد از مقامِ تو خبر
گر بُدے بالاتر از عرشِ برین جائے دگر
گفتمے کان جا بست جا بیت یا امیر المومنین

بر ندارد بدبختی پیرِ فلک بارِ ترا
قوتِ پشہ چہ داند وزنِ کہسارِ ترا
ناخنِ عقلِ ملک نکشود اسرارِ ترا
فہمِ انسانی چہ داند عزتِ کارِ ترا
کافرینش بر نتابد بارِ مقدارِ ترا

رسمِ خطِ ہفت جدول خامۂ شانِ شماست
آنچہ در امکانِ قدرت آن بامکانِ شماست
خامۂ تقدیر کلکی از قلمدانِ شماست
ایکہ فرمانِ قضا موقوف فرمانِ شماست
دورِ دورانِ فلک دوری ز دورانِ شماست

بیت الاجرائی خطِ تقدیر ایوانِ شماست
واجب العرض و عالم در قلمدانِ شماست
بعض و بلّغ عہدہ کلکِ زرافشانِ شماست
ایکہ فرمانِ قضا موقوف فرمانِ شماست
دورِ دورانِ فلک دوری ز دورانِ شماست

از ازل مطلوبِ حق افزایشِ شانِ شماست
تا ابد ہر کارِ ناممکن بامکانِ شماست
امر و نہی کبریا گویا زبانِ شماست
ایکہ فرمانِ قضا موقوف فرمانِ شماست
دورِ دورانِ فلک دوری ز دورانِ شماست

روز و شب دفتر کشائی جود و احسان شماست — دین و دنیا را سند از دال دیوان شماست
مهر الله و پیمبر در قلمدان شماست — ای که فرمان قضا موقوف فرمان شماست

دور دوران فلک در زیر دوران شماست

مژده طغرای جان بخشی بدیوان شماست — زنده را بر سر چو عرضی مد احسان شماست
تو به تو به این سخن کی لائق شان شماست — ای که فرمان قضا موقوف فرمان شماست

دور دوران فلک در زیر دوران شماست

بر سر آیات قرآن مد احسان شماست — انتظام دفتر امکان بدیوان شماست
هر خط تقدیر جای از قلمدان شماست — ای که فرمان قضا موقوف فرمان شماست

دور دوران فلک در زیر دوران شماست

شمس تابان شمسهٔ نور ایوان شماست — هم عطارد تختی و برجیس دیوان شماست
در تکفل تقدیر را ادهم قلمدان شماست — ای که فرمان قضا موقوف فرمان شماست

دور دوران فلک در زیر دوران شماست

نام شاهی خاتمه از مهر سلیمان شماست — هر سلیمان بندهٔ الطاف احسان شماست
گوش حرف تقدیر بر لعل درافشان شماست — ای که فرمان قضا موقوف فرمان شماست

دور دوران فلک در زیر دوران شماست

تاج بر سر شش جهت پایهٔ اجلالِ اوست — نہ قبای چرخ از انوارِ املالِ اوست
ماهِ نو را جیبِ چاک از خجلتِ تمثالِ اوست — آفتابی کآسمان در سایهٔ اقبالِ اوست

لمعه از پرتوِ گوی گریبانِ شماست

خانهٔ دنیا منور خانهٔ دین روشن است — روشن است آن از شما و نیز هم این روشن است
هر دو عالم از شما بازیب و بس روشن است — آنچه گردون بدو چشمِ جهان بین روشن است

جز دو قرصی نیست تا هم فضلهٔ خوانِ شماست

مرجعِ لفظِ ضمیرت معنیِ وحیِ خداست — دُر دهانت از ازل گویا زبانِ کبریاست
بی نفاذِ حکمِ تو هر دُر بدرجِ التو است — گوهری کاندر ضمیرِ کانِ امکانِ قضاست

صورتِ اظهارِ آن موقوفِ فرمانِ شماست

گنبدِ گردانِ این گردون بخاری بیش نیست — عقدِ ترکیبِ عناصر اعتباری بیش نیست
خطِ مقدارِ زمان هم کهنه تاری بیش نیست — آنچه از وی عالمِ امکان غباری بیش نیست

صورتی صد چند زان گنجی ز امکانِ شماست

آن مجمعِ علمِ تصدیق و تصور بی بدیل — انبیا را هم رفیق و مرسلان هم کفیل
صاحبِ دیوانِ وحیِ حضرتِ ربِّ جلیل — پیرِ مکتب‌خانهٔ ابداع یعنی جبرئیل

با همه وهن و ذکا طفلِ دبستانِ شماست

اوجِ قدرت را اگر اندازه با گردون کنم
دیده و دانسته با اعلیٰ مثالِ دون کنم
گرچه پیدا در بیانِ عظمتش مضمون کنم
نسبتِ رفعت ترا با اوجِ گردون چون کنم

زانکه اوجِ او حضیضِ قلعِ دربانِ شماست

دفترِ دینِ ولایت اولیا را آیتی ست
هر صحیفه از ثنایت انبیا را آیتی است
نامِ پاکت بندگانِ با وفا را آیتی است
هر کجا در مجمعِ قرآن خدا را آیتی است

از کمالِ فضل و رحمت خاص در شانِ شماست

بامِ قصرِ رفعتت دارد فضای دل فزا
گنبدِ گردان بود در صحنِ آن خردل نما
دانهٔ انجم کجا و اوجِ منقارش کجا
قبهٔ نه چرخ را چون دانه برچیند ز جا

مرغِ تعظیمی که آن بر بامِ ایوانِ شماست

هر دو پر جبرئیل و میکائیل چنگالش قضا
مطلع از جذبه و پروازش فقط علمِ خدا
کهکشان سامی بر دو از چرخ مثلِ کهربا
قبهٔ نه چرخ را چون دانه برچیند ز جا

مرغِ تعظیمی که آن بر بامِ ایوانِ شماست

چون فقیرِ خستهٔ هند از تو دور ای دین پناه
گوش سوی آوازِ لبیکِ تو بر لب شور آه
چشمِ تر بر راه و از تقصیرِ خدمت عذرخواه
بندهٔ بیچاره کاشی از دل و جان سال و ماه

روز و شب در خطهٔ آمل ثناخوانِ شماست

ای یاد دادِ تو هر افتاده را پا سر فراز
مثل آن زاهد که می‌آید جبین جانماز
وی درِ فیضت بروی ما چو بابِ صبح باز
بر درِ دولت سرایت روی بر خاکِ نیاز
با دلِ پر درد بر امیدِ درمانِ شماست

حیف لب بر لب نهادن و دل پریشان داشتن
ممکن است از رنگِ می بد پوشیده این عصیان داشتن
خونِ صحبت کردن و امیدِ غفران داشتن
دردِ پنهانِ عشق پیشِ دلبران چند توان داشتن
عاقلی نبود ز درمان دردِ پنهان داشتن

سخت دشوار است با این رنج و غم جان داشتن
سخت تر آید بدل این داشتن آن داشتن
جان به تن زین درد مشکل هست آسان داشتن
دردِ پنهانِ عشق پیشِ دلبران چند توان داشتن
عاقلی نبود ز درمان دردِ پنهان داشتن

گر نبودی در میانش پای تولیدِ امام
زمزم و کعبه آب و خاکش افزود احترام
سر بسوی کعبه با سجده نه کردی اولی القیام
تا نجف شد آفتابِ دین و دنیا را مقام
خاکِ او دارد شرف بر زمزم و بیت الحرام

کعبه از رشکِ نجف رختِ سیه پوشد مدام
آید از بهرِ سلامِ آن زمین دار السلام
میزند سنگ از حجر بر سینه تا روزِ قیام
تا نجف شد آفتابِ دین و دنیا را مقام
خاکِ او دارد شرف بر زمزم و بیت الحرام

کارگاهِ قدرتِ حق قدرتِ آن نازنین	سنگ راهش گوهر و گوهر سرِ روح الامین
متصل سبزه از برای سجده میر و بد جبین	کعبه اصلست بی شک نزد ارباب الیقین

زانکه دارد عروة الوثقای دین و حق مقام

بود صاحب خانه کعبه شه دنیا و دین	هر مکانی را بود بنیاد در روی زمین
آن مکینِ کعبه اکنون در نجف شد جاگزین	کعبه اصل است بی شک نزد ارباب الیقین

زانکه دارد عروة الوثقای دین حج و مقام

نو بهار بوستانِ دین امیر المومنین	باغ دین حق باغبانِ دین امیر المومنین
شمع راهِ کاروانِ دین امیر المومنین	آفتاب آسمانِ دین امیر المومنین

والیِ ملکِ ولایت حاکمِ دار السلام

از غدیرِ خم مئی تکمیلِ دین در جامِ وحی	در ثنایش بود هم آغاز و هم انجامِ وحی
از خدا با گوشِ خود بشنوندهٔ پیغامِ وحی	مبطلِ بنیادِ بدعت مفتیِ احکامِ وحی

حاکمِ دین و شریعت دافعِ کفر و ظلام

سایهٔ لطفِ لطیفت در تنِ عالم چو جان	قالبِ عالم بجان سایهٔ او دا امان
حاشا لله نی زمین قائم شدی نی آسمان	سایهٔ لطفت بمعنی گر نبودی در جهان

صورتی بودی جهان از روی معنی ناتمام

از ازل زیبِ زینت کشور و تاج و کلاه — بخت و تخت و مال و عمر و نوبت و طبل و سپاه
چون کلاهِ خسروی شد پرتو از مهرِ تو ماه — ای سرِ سروری آورده از جاهِ تو جاه

ای جهانِ آفرینش برده از نامِ تو نام

ای به ابرِ دستِ فیاضِ تو دریا نیم نم — برکفِ دریا عطایت قطرهٔ بیقدر یم
آفتاب و ذره سنجد وزن قدرِ تو بهم — بر سپهرِ احترامت آفتاب از ذره کم

بر زمینِ احتشامت ذره خورشید احترام

ای کلاهِ سروری دایم بسر سرو قدت — سجده گاهِ افسران دین و دنیا مولدت
مینماید عرش چون گردون طواف مرقدت — با شکوهِ شقهٔ دستار و رکنِ مسندت

تاج جمشیدی چه و تخت سلیمانی کدام

آنکه فرمانش بر انسان و بنی جان میرود — یا سریرش بر هوا با شوکت و شان میرود
از طفیلِ صیغهٔ تصغیرِ سلمان میرود — آنچه در تعظیم و تمکین سلیمان میرود

اندکی بود آنهم از تعظیمِ سلمانِ تو دوام

با تقدس در گذشتی از ملک در اصطفا — خوانده در تنزیل عین مصطفی خالق ترا
گرچه هستی از بنی آدم ولی ای مقتدا — نسبتت با سایهٔ انسان خطا باشد خطا

گوهرِ پاکیزه جوهر را چه نسبت با رخام

عقل کل مرحبه هر است آئینه معنی نما	بست تمثال عالم نقش هر صورت جدا
نقش تمثال تو نامد غیر روی مصطفی	مثل تو جز مصطفی صورت نه بندد عقل را

معنی ایمان ما این است روشن والسلام

هست تدبیر تو تقدیر ازل را ره نما	کار کن گر برفت از ران انداته آی بجا
آسمان مثل کمان مر سوست تو صبح و مسا	تیر و تدبیر تو پیوسته به تقدیر قضا

نهد از روی ادب گردون فرمانت گام

پاک فریل قدس شان از لوث رجس باو طین	پیرو آن قبه یا دربان جنت همنشین
از صریر در بفتح باب آن قصر مبین	زائران عرضه ات بر در خلد برین

میرسد آواز طبتم فادخلوها خالدین

استجب عنی دعائی یا امیر المومنین	للحسین ارحم علی یا امام المتقین
ای خوشا طالع که باشند زائر تربت این کمترین	زائران روضات بر در خلد برین

میرسد آوازه طبتم فادخلوها خالدین

تمت

قطعهٔ تاریخ

مرتبهٔ کلک نیسان سلک گوهر
یکتای ملک مجمع البحرین کمالات
صوری و معنوی بری عن
کل الشین در صفات حمیده
فرید مولوی شیخ بهادر حسین متخلص بوحید

نتیجهٔ طبع ... بمداحان مقبول
خوشا تصنیف ... عالم منزه دیده
که شایسته ... مقبول کاشی
سخن منظومهٔ مقبول ... رسیده
عز نظم و ... در مدح
لب شیرین ... شیرین و دیده
غنچه ... بمصرع
بتا تخمین عدد کا ندروزه مصرع
... از عالم بالا شنیده
وحید ... عرش
... کمالات ... دیده
... سنه ۱۲۸۰

قطعهٔ تاریخ از افکار نتیجهٔ
طبع ... مستمع
عمدهٔ ... اولوالالباب
نور علی الغنی ... نصف
ملک حاجی مولوی ... تایب
الشیخ المتخلص بتایب

ز تالیف آنکه ندیدش نظیر چشم فلک
ثنای او شنوا هم بخجل ویر
تراود از لبش اعجاز و بیدم که بود
فیوض مبدع فیاض منفعل ویر
ترشح قلمش تا که خیر محض بود
عطارد و مله صد بار منفعل ویر
بآب و تاب چو تخمیس بندکاشی کرد
شد است پنجهٔ خورشید منفعل ویر
رقم زد از پی تاریخ طبع آن تایب
چه این مخمس مقبول اهل دل ویر
سنه ۱۲۸۰

قطعهٔ تاریخ
از جناب مستطاب عمدة الافاضل و
خازن خزائن کمالات و فضائل
در نظم و نثر استاد بی همتا منشی
عابد علی المتخلص بعابد ادام الله
بدوام الارض والسما

... حضرت شیخ ...
... زیب دیوان
در فصاحت ... همی
از بیانش ... و زبان
... قدرت ... کاشی او
... حسن بیان
... حسن
... تخمیس ... کاشی
... آن ...
... عابد ...
مخمس ...
سال طبع ...
... ۱۲۸۰

قطعهٔ تاریخ نتیجهٔ افکار معجز آثار سحبان فصاحت حسان بلاغت افقه الناس جناب مفتی میر عباس المتخلص به سید ضوعف تائید فی الدین من الله المؤید

بران هفت بند که از کاشی است	که در هفت اقلیم گشته شهیر	مخمس ز مرزا سلامت علی
مسلم شده بر صغیر و کبیر	عجب هفت کرده بران هفت بند	که ای کاش میگشت کاشی خبیر
چو آن خمسه در قالب طبع ریخت	قلوب محبان از آن شد خمیر	ثنا خوان این خمسه چار سو
کلیم و سلیم انوری و ظهیر	رقم کرد سید بتاریخ آن	زهی خمسه از طبع مرزا دبیر

خاتمهٔ تتمه کارپردازان مطبع

لله الحمد والمنة که درین ایام میمنت انجام نسخهٔ هفت بند من کلام ملا محمد کاشی علیه الرحمة والاکرام مع مصرعهای تضمین افتخار شعرائے زمان اعتبار فصحای دوران فرزدق بیان خسرو زبان عطارد نظیر خورشید تنویر جناب مرزا دبیر صاحب سلمه الله قدیر که عروس نو را بزیور ضیا بطرز نو آراسته و شاهد تجلی را بحلیهٔ طلعت بعنوان تازه پیراسته هر حرفش مقبول و هر لفظش به برکت مشمول خوانندش برای اجابت دعا و حصول مدعا کلید ابواب جنت و مقالید کنوز نعمت است ٭

تمت

اطلاع ضروری

صدہا کتب مذہب شیعہ اس مطبع میں موجود ہیں

اشتہار

قرآن شریف مترجم بترجمہ شیعہ مع خلاصۃ التفاسیر

اثناء طبع دوران تفسیر عمدۃ البیان بکرات و مرات اکثر اُن برادران مومنین کی کہ جنکو تفسیر مذکور کے خریدنے کی استطاعت نہ تھی کثرت سے اس مضمون کے خط موصول مطبع ہوئے۔ کہ ایک قرآن شریف ایسا چھاپنا چاہیے کہ کلام اللہ کے نیچے ترجمہ بزبان اُردو ہو۔ اور حاشیہ پر تفسیروں کا خلاصہ چڑھایا جاوے اور وہ تفسیر ایسی ہو۔ کہ جسمین مقامات متنازعہ فیہ فریقین وشان نزول و فضائل قرأت و فضائل آئمہ معصومین علیہم الصلوٰۃ والسلام مندرج ہوں تاکہ غرباء مومنین اس تفسیر سے وہی حظ اُٹھا سکیں جو تفسیر عمدۃ البیان سے اُٹھا سکتے ہیں حسب تعمیل ارشاد مومنین اس قسم کا قرآن شریف چار قسم کے کاغذ پر چھاپا گیا تاکہ کسی ادنیٰ اعلیٰ کو اُسکے لینے میں کوئی عذر باقی نہ رہے۔ قسم اعلیٰ کاغذ ولایتی ہدیہ فی جلد عہ۔ قسم دوم چھہ روپیہ۔ قسم سوم پانچ روپیہ قسم چہارم کاغذ سنائی چار روپیہ

المشتہر۔ بندہ علی حسین مالک مطبع یوسفی دہلی